

Nejlepší výběr pro MP3

Už nikdy se nerozčilujte s MP3! Nachystali jsme pro vás výběr programů, které vám s hudbou pomohou. Kromě toho vám přinášíme nejlepší plug-iny pro nejoblíbenější přehrávače a také vám ukážeme, jak se edituje hudba na poloprofesionální úrovni. *Dominik Hoferer, Vratislav Klega, Martin Kučera*

V tomto článku najdete

Rychlé ripování CD

Pořádek v hudební knihovně

Všechny skladby stejně hlasitě

Poloprofesionální editace audia

Osobní hudební sbírka je zajisté váš poklad. Její opatrování však může být někdy otravné. Třeba máte vytvořen vlastní seznam oblíbených skladeb, ovšem každá skladba má jinou hlasitost. Jedna je tak hlasitá, že na vás při jejím poslechu klepají sousedé, druhá zase tak tichá, že ji sotva slyšíte. Skončete s tím! Prozradíme vám, jak si u všech skladeb nastavit jednotnou hlasitost, jak profesionálně ripovat CD i jak ve velké sbírce smazat dvojité soubory a ušetřit tak místo. Nakonec vám představíme dokonalý nástroj pro editaci hudby a přidáme pár tipů pro nahrávání z gramofonu.

Kromě toho naleznete na Chip DVD výběr nejlepších programů pro práci s hudbou. Jako bonus vám představíme webové služby, které hudbu vyhledávají bezplatně.

Lepší ripování

Nástroj: BonkEnc

Info: www.bonkenc.org

Programů pro ripování hudby jsou tisíce, navíc ripování podporuje i většina přehrávačů. Tyto nástroje však často dokáží vytvořit hudbu jen

Zdarma na web

Tyto služby vám nabízejí hudbu, kterou skutečně chcete poslouchat.

last.fm Toto internetové rádio s možností personalizace překvapuje především obrovskou zásobou všech možných žánrů a interpretů. Stačí zadat název a okamžitě se spustí přehrávání interpreta. Pokud náhodou není daný interpret k dispozici, zvolí se velmi podobný, ze stejného žánru. Odhad je přitom velmi povedený. Vpravo nahoře se nachází vyhledávací pole *Music search*. Stačí, když sem zadáte požadovaného interpreta, a server nalezne množství songů, které si navíc můžete poslechnout! Nevýhoda: Tyto ukázky trvají jen 30 sekund, rádio hraje bez omezení.

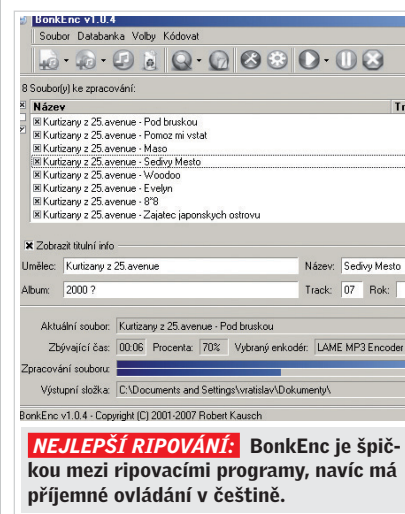
www.last.fm

finetune Sestavte si playlist nejoblíbenějších písníček sami! Stačí otevřít tuto stránku a do políčka pro vyhledávání napsat interpreta, kterého byste chtěli poslouchat. Služba zobrazí seznam skladeb, které našla. Pak stačí kliknout na žluté znaménko plus a písnička se přidá do playlistu. Takto si vytvoříte mix nejlepších hitů sami. Stejně jako v případě předchozí služby jste však opět omezeni 30 sekundami.

www.finetune.com

v jednom formátu a jejich ovládání není příliš komfortní. BonkEnc je ale jiný – lepší: dokáže proměnit vaše CD na MP3 a v internetu automaticky vyhledá název skladby a interpreta. I fanoušci oblíbeného CDex si BonkEnc rychle oblíbí. Oba nástroje používají k ripování ten samý engine, oba nabízejí výbornou korekturu chyb nazvanou „cdparanoia“.

Volba kodeku: Nejdůležitější kodeky, jako je MP3, WAVE, OggVorbis a AAC, má BonkEnc v sobě již zabudované. Pro MP3 se standardně používá kodek Lame. MP3 je zřejmě nejlepší volba – tento nejznámější formát dokáže přehrát každý přehrávač na PC, přenosný přehrávač i většina autorádií. →

NEJLEPŠÍ RIPOVÁNÍ: BonkEnc je špičkou mezi ripovacími programy, navíc má příjemné ovládání v češtině.

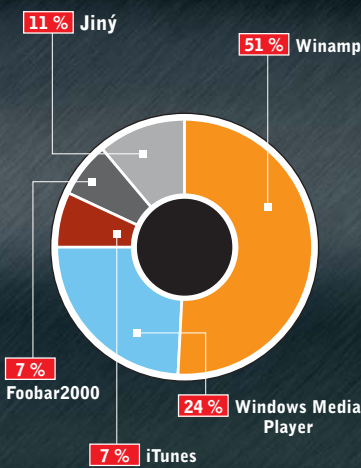

Najdete na
Chip DVD

Audacity freeware ■ BonkEnc freeware ■ burninate freeware ■ Duplicate Music Files Finder freeware ■ foobar2000 freeware ■ iTunes freeware ■ Kristal Audio Engine freeware ■ Last.fm freeware ■ Media Player Classic freeware ■ MP3Gain freeware ■ Mp3tag

Nejlepší přehrávače

Na stránkách www.chip.cz jsme se vás ptali, jaký program pro přehrávání hudby používáte. Výsledky vidíte v grafu.

WINAMP PAKET

Vytvořte si nejlepší Winamp. Kromě samotné instalace českého Winampu přinášíme čtyři oblíbené plug-iny. Na Chip DVD naleznete Gapless audio output, Oboe Sync, Winamp KeyController a Winamp TV.

→ V programu zvolte *Volby | Obecná nastavení* a v záložce *Enkodér* zakřížkujte položku *Encode 'On-The-Fly'*. Díky tomu bude nástroj hned vytvářet soubory MP3 a nebude se zdržovat s ripováním do WAV a s následným převodem do MP3. Pokračujte kliknutím na *Konfigurovat enkodér* a hodnotu *Bitrate* nastavte alespoň na 192 kbps. Jen tak získáte skutečnou CD kvalitu.

Kliknutím na záložku *VBR* můžete provádět ještě další optimalizace. Volbou *VBR mtrh* aktivujete variabilní bitrate – ten přizpůsobuje datový tok potřebám ripované hudby. Naproti tomu konstantní bitrate (CBR) požaduje pro každou sekundu hudebního záznamu vždy stejný velký prostor. Výhody VBR se projeví především u nahrávek, kde se střídají tiché a klidné pasáže s pasážemi hlasitými a bohatými. V tichých částech bitrate klesá a ušetřený prostor se pak použije u dynamických pasáží, kde je potřebný vyšší datový tok. U třiminutového songu lze variabilním bitrate ušetřit téměř 1 MB.

Po vložení CD: Po vložení disku zvolte *Soubor | Přidat | Obsah Audio CD* a vyberte tu jednotku, ve které máte disk vložený. Do okna se načte seznam stop uložených na disku. Máte-li připojení k internetu, stáhnou se i informace k jednotlivým skladbám. Pokud jsou jednotlivé songy neznámé, budete muset informace vyplnit ručně. Jak se to dělá, to se dozvíte později. **Z CD na PC:** Volbou *Kódovat | Spustit kódování* se rozběhne proces převodu na

PC. Standardně se skladby z disku uloží do adresáře *Dokumenty*; to je však možné změnit, stačí kliknout na *Prohlížet* v poslední řádce programu a pak už jen zvolit požadovanou složku. Celý proces ripování je velmi rychlý, zabere maximálně pár minut.

Aktualizace kodeků: BonkEnc můžete rozšiřovat vlastními kodeky. Kupříkladu když se zaktualizuje *Lame-MP3* kodek, lze jej snadno nahrát.

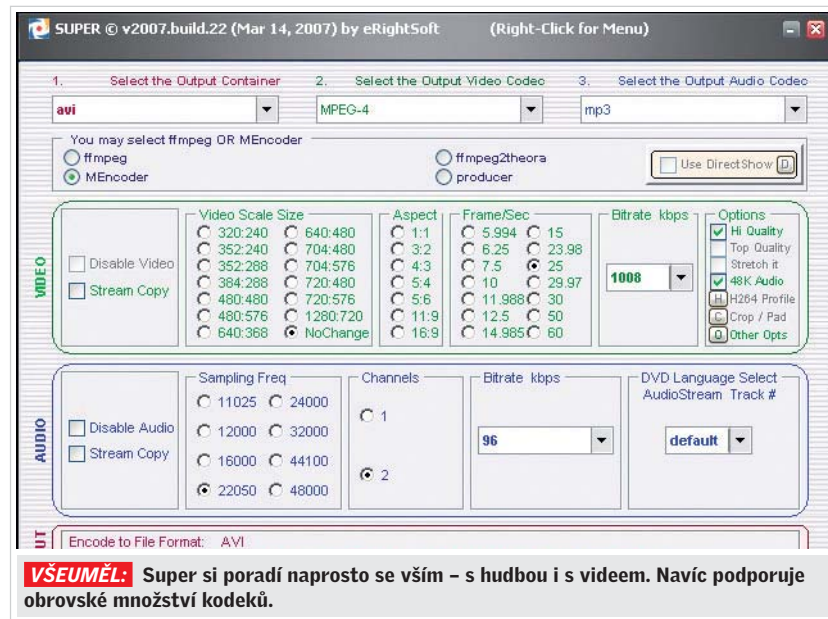
NÁŠ TIP: Poslední verze *Lame* kodeku vždy naleznete na stránce www.mitiok.cjb.net. Pak stačí kodek stáhnout a nahrát do adresáře *encoders*.

Konec kodekovému chaosu

Nástroj: Super 2007

Info: www.erightssoft.net

Je nepříjemné, když máte písničky ve formátu WMA a potřebujete je ve formátu MP3. Naštěstí je zde výkonný nástroj, který konvertuje hudbu do formátů MP3, WAV a AAC. Nejprve vypadá nástroj velmi nepřehledně, po pár minutách se však zorientujete a zjistíte, že ovládání →

VŠEUMĚL: Super si poradí naprosto se vším – s hudbou i s videem. Navíc podporuje obrovské množství kodeků.

TROCHU LEPŠÍ EDITACE AUDIA

PC jako zvukový mistr

Většina programů pro práci se zvukem se omezuje na ripování Audio CD, převody mezi formáty, případně na srovnání hlasitosti. Co dělat v případě střihání a mixu?

Při zpracování zvuku je často potřeba provést detailní nebo speciální úpravy. Jde zejména o případy, kdy se nahrává zvuk do počítače z mikrofonu nebo gramofonu, kdy je potřeba připravit podkladovou hudbu pro video či efektní telefonní vyzvánění nebo když potřebujete z hlasu svého šéfa vytvořit hlas pišticího trpaslíka.

Leckdo využije možností zpracování audia, které nabízí mnohé komerční aplikace, jako je třeba Nero s Wave Editorem a Sound-Traxem pro vícestopý mix nebo videoeditor Pinnacle Studio s výbavou čtyřstopého mixu a se sadou profesionálních efektů. Většina domácích uživatelů dá přednost jednoúčelovým freewarovým aplikacím, díky kterým mají nad procesem výroby audia úplnou kontrolu.

Audioeditor Audacity 1.3

Použitelných freewarových zvukových editorů není zase příliš velké množství. Mezi bez-

platnými programy vyčnívá opensourcový projekt Audacity, který existuje ve verzi pro Windows, Linux i Mac OS.

Zvládne všechny běžné úpravy zvuku, jako je hlasitost, ořezávání, kopírování, mixování dvou a více stop, efektování apod. Kromě klasických efektů, jako je echo, wahwah nebo ekvalizér, nabízí i zajímavé nástroje pro nahrávání zvuku z vnějších zdrojů. Jde zejména o možnost následného filtrování šumů a redukce různých loupanců. Pro většinu úprav je již možné využít náslechu s aplikovaným efektem. Podpora formátů s doinstalovanými plug-iny je dostačující, jmenujme hlavně formáty WAV, OGG, AIFF a MP3.

Audacity podporuje i profesionální externí efektové plug-iny VST, které dodávají programu další, prakticky netušené možnosti. Komunita pracuje na nové verzi programu, která dokáže těmto modulům zachovat i grafické rozhraní, takže pak bude například

ekvalizér nebo kytarová krabička booster vypadat naprosto realisticky.

Zvuk je možný zpracovávat v kvalitě až 96 kHz, což dalece přesahuje potřeby domácího uživatele. Jako stabilní je označována předchozí verze 1.2.6.

Mixážní studio Kristal

Mixážní studio Kristal Engine 1.0.1 si můžeme představit jako zařízení, do kterého jsou zapojena další zvuková zařízení. Na počítači to pak vypadá tak, že zdroje zvuku tvoří hudební nahrávky nebo vzorky, ze kterých se mixuje výsledný zvuk. Samozřejmostí je možnost nastavení různých parametrů zvuku, jako je hlasitost, ekvalizace, střih a efekty.

V praxi to může dokonce vypadat tak, že například vezmete vzorky (samples) bubnu a činelů a z těch opakováním vytvoříte celou bicí linku. Takto podobně lze kopírovat celé pasáže skladeb, jako jsou sloky nebo refrény.

MEDIA PLAYER PAKET

Rozšířte možnosti Windows Media Playeru. Last.fm vám umožní bezplatně poslouchat rádia podle libovolného interpreta. Nabízíme i freewarovou alternativu k microsoftskému playeru. Na Chip DVD naleznete Last.fm, Media Player Classic a The Filter.

→ je vlastně velmi jednoduché. Nabízí totiž obrovské množství funkcí, mimo jiné i volby pro konverzi hudby a videa.

Postup: Pravým tlačítkem myši klikněte kdekoli na ploše programu. Zobrazí se menu. Klikněte na *Add Multimedia Files* a vyberte požadované WMA soubory. Nástroj podporuje i playlisty jako ASX nebo M3U. V řádku Select the Output Container vyberte MP3. Proč je v řádku Container? Jedná se o univerzální označení – pokud například použijete pro výstup AVI, nemůžete vědět, zda bude film uložen jako DivX, nebo XviD. Je to zkratka kontejner, který obsahuje nějaký typ dat.

Jakmile vyberete MP3, plocha programu se trochu změní. V rámečku Sampling Freq nastavte hodnotu 44 100, bitrate nastavte na 192. Až budete mít vše nastavené, klikněte na Encode.

Filmy: Nástroj umí připravit soubory i pro nejrůznější zařízení, jako jsou mobilní telefony, playstationy, ale i pro iPod či Zune od Microsoftu. Stačí zvolit odpovídající kontejner.

Odstraňte duplikáty

Nástroj: Duplicate Music Files Finder

Info: www.icibrossolutions.com

Čekání na nové album oblíbené hudební skupiny si krátíte posloucháním singlů,

kteří jsou již k dispozici. Když si pak ale naripujete celé album, budete mít některé songy na počítači dvakrát.

Nástroj Duplicate Music Files Finder najde všechny duplikáty. Zvolte *Add folder*, pak vyberte svůj adresář s hudbou. Nástroj samozřejmě rozpozná i podsložky, to však můžete deaktivovat v menu *Options | General | Search in Subfolder*. V nastavení můžete také zvolit, zda se mají prohledávat všechny datové soubory (tím naleznete i obrázky, playlisty a textové soubory), nebo jen hudební soubory. Tato nastavení se provádějí v *Advanced file matching*.

Konečně přehledný archiv

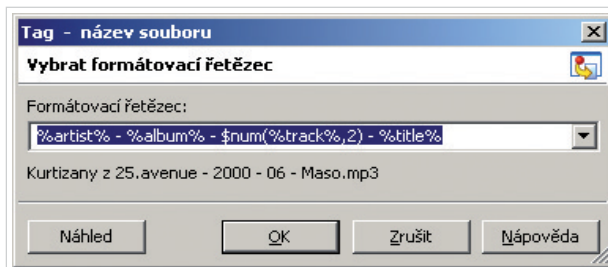
Nástroj: MP3Tag

Info: <http://mp3tag.de/en>

Zase nějaké soubory s názvy Track01, Untitled02 a Bez_názvu03. Kdo se v tom má vy-

znat? Tento problém našťastí výborně vyřeší MP3Tag. Metodou drag & drop přetáhněte neznámé album do programu. Pak všechny písničky označte a vyplňte pole *Název*, *Umělec* nebo *Album*. Kliknutím na symbol disky změny uložte.

Tím jste sice uložili informace do souborů, ale název souboru zůstal nezměněn. K tomu je třeba provést ještě jednu konverzi. Zvolte *Převést | Tag – název souboru*. Zobrazí se nové okno, ve kterém je třeba zadat formátovací řetězec. Ten se vytváří pomocí klíčových slov tak, jak můžete vi-

PŘEJMENOVÁNÍ:

Název souboru vytvoříte z ID3 tagů MP3. Ve spodní části okna se zobrazuje náhled názvu souboru.

